

แบบฟอร์ม 1

แบบเสนอผลงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องตามแนวทาง PDCA (F-QF-001)

ส่วนที่ 1 (เพื่อประโยชน์ของท่าน กรุณากรอกข้อมูลให้
ครบถ้วน)

การเผยแพร่ผลงานในทุกรูปแบบ ☒ อนุญาต ☐ ไม่อนุญาต	สถานภาพกลุ่ม ☐ เริ่มกิจกรรมครั้งแรก/ผลงานใหม่ ☒ กลุ่มกิจกรรมต่อยอด เรื่องที่...../ขยายผล ☐ ผลงานเรื่องนี้เคยส่งประกวด และได้รับรางวัลมาแล้ว จาก.....
ประเภทกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน ☐ CQI ☒ CQI → R2R (ระบุประเภทของโครงการวิจัย) ☒ ระบบบริการสุขภาพ ☐ งานสนับสนุนบริการสุขภาพ ☐ การสร้างเสริมสุขภาพ ☐ การศึกษา ☐ วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์และเครื่องมือทางการแพทย์ ☐ งานบริหารและธุรการ ☐ อื่นๆ.....	

5.สหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (แพทย์ พยาบาล IT ฯลฯ)	004591	ผศ.แพทย์หญิง วิชาชีวิ ตันตระกูล	ศูนย์โรคการนอน หลับ	สาขาวิชาโรคจากการหลับ ภาควิชา อายุรศาสตร์ สาขาหน่วยโรคระบบการหายใจและเวช บำบัดวิกฤต ภาควิชาอายุรศาสตร์ สังกัดงานการแพทย์และทันตกรรม อาคาร ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนฯ	3768	0863793629 0818045702 0984937067 0972528696
	006612	นพ.สมประสงค์ เหลี่ยม สมบัติ				
	019387	นายภาณุวัฒน์ เนียมบาง (นักจิตวิทยาคลินิก)				
	015830	นายปรีชา ศรีศักดิ์ (นักวิชาการคอมพิวเตอร์)				

สำหรับงานพัฒนาคุณภาพงาน
 เลขที่กลุ่ม.....
 วันที่รับข้อมูล.....

สรุปปัญหาเชื่อมโยงสอดคล้องกับข้อใด		
ด้านคลินิก (Clinical)	☐ Safe Surgery ☐ Infection Control ☐ Medication Safety ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	☒ Patient Care Process ☐ Line , Tube & Catheter ☐ Emergency Response
ด้านสนับสนุน (Non Clinical)	☒ ความปลอดภัย [Safety] ☒ ต้นทุน/ ความคุ้มค่า [Cost]	☒ คุณภาพ / สิ่งสูญเสีย [Quality (waste)*] ☒ ลดรอบเวลาการทำงาน/ การส่งมอบ [Delivery]

ส่วนที่ 2 ชื่อเรื่อง / โครงการ บริการปรับความรู้และพฤติกรรมก่อนการใช้เครื่องอัดอากาศแรงดันบวก ผ่านระบบทางไกล (Tele-CPAP education class)

1. หลักการและเหตุผล ความสำคัญของปัญหา (ความเป็นมาของโครงการ)

โรคหยุดหายใจขณะหลับ (Obstructive sleep Apnea, OSA) เกิดจากการยุบตัวของช่องทางเดินหายใจส่วนต้นระหว่างการนอนหลับ มีผลทำให้เกิดการหยุดหายใจ หายใจแผ่ว และหายใจไม่สม่ำเสมอ นำไปสู่ภาวะพร่องของออกซิเจนและการกระตุ้นตื่นของสมอง (Cortical arousal) ซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นวงจรตลอดการนอนหลับ¹ ในระยะยาว OSA เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจล้มเหลว โรคหลอดเลือดสมองและภาวะหัวใจห้องบนเต้นผิดจังหวะ และเสียชีวิตด้วยโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด^{2,3}

การใช้เครื่อง CPAP ถือเป็นการรักษามาตรฐานที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายที่มีความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลางถึงรุนแรง⁴

ปัญหาการยอมรับและการใช้เครื่อง CPAP อย่างสม่ำเสมอยังเป็นอุปสรรคสำคัญทั่วโลก เนื่องจากจำเป็นต้องใช้เครื่อง CPAP อย่างสม่ำเสมอ (Adherence) จึงจะได้ผลการรักษาที่ดี โดยควรใช้เครื่อง CPAP อย่างน้อย 4 ชั่วโมงต่อคืนและอย่างน้อยร้อยละ 70 ของระยะเวลา แต่พบว่าอัตราการใช้เครื่อง CPAP อย่างสม่ำเสมอมีเพียงประมาณร้อยละ 40-80 เท่านั้น⁵⁻⁷ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้เครื่อง CPAP เกิดผลข้างเคียงได้บ่อย เช่น จมูกแห้ง ลมแรง/ทนแรงดันไม่ได้ และนอกจากนี้ความยุ่งยากในปัญหาการใช้งานอุปกรณ์ของผู้ป่วย เช่น ต้องปรับตัวกับหน้ากาก การเลือกหน้ากากไม่เหมาะสม การไม่สุขสบายเวลาใส่หน้ากาก มีลมรั่ว ตื่นบ่อย นำไปสู่การไม่ยอมใช้เครื่อง⁸

จึงทำให้ทางศูนย์ได้จัดทำโครงการปรับความรู้และพฤติกรรม (Educational-behavioral program) ก่อนการใช้เครื่องอัดอากาศแรงดันบวก (CPAP education class) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 เพื่อให้บริการแนะนำให้ความรู้และแก้ไขปัญหาในช่วงระหว่างทดลองใช้เครื่อง จนนำไปสู่การตัดสินใจโดยเน้นให้มีการจัดทำเป็นกลุ่มและให้ญาติมีส่วนร่วม เนื่องจากงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า การทำโครงการเหล่านี้สามารถเพิ่มอัตราการใช้เครื่องให้แก่อุปกรณ์ในระยะยาวมากที่สุด การทำโครงการนี้ทางศูนย์โรคการนอนหลับ โรงพยาบาลรามคำแหงได้จัดทำเป็นที่แรกและที่เดียวในประเทศไทย เพื่อเป็นต้นแบบการดูแลรักษาอย่างครบวงจรแบบเป็นองค์รวม โดยได้นำทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบกิจกรรมการให้บริการเพื่อให้เกิดความเหมาะสม (เอกสารแนบ 1) การให้บริการของศูนย์ฯเป็นการให้บริการแบบเชิงรุก โดยมีกระบวนการทำงาน และเทคนิควิธีต่างๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคหยุดหายใจขณะหลับและนอนกรน รับรู้โอกาสเสี่ยงเมื่อไม่ได้ใช้ รวมถึงการใช้เครื่องอย่างถูกวิธี และผสมผสานความรู้ด้านการนอนหลับ การใช้เครื่อง CPAP ร่วมกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยอาศัยหลักการที่สำคัญคือ “สอนจนผู้ป่วยสามารถทำได้ มีความมั่นใจมากขึ้น และไม่คาดหวังจนเกินไป” ซึ่งทางศูนย์ฯได้ทำการศึกษาวิจัยผลของการดำเนินกิจกรรมในโครงการนี้พบว่ามียอดการยอมรับในการใช้เครื่องสูงในบริบทของผู้ป่วยคนไทย⁹

จากสถิติผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการตรวจการนอนหลับ ณ ศูนย์โรคการนอนหลับ อาคารศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตน โรงพยาบาลรามคำแหงมีมากกว่า 1700 รายต่อปี พบว่ามีผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาด้วยเครื่องปรับค่าแรงดันบวกมากกว่าร้อยละ 50 และมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนคนไข้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และสถิติในปี พ.ศ. 2556-2561 มีผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 2,029 คน แต่พบปัญหาคือมีผู้ป่วยบางส่วนจำนวน 393 รายที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯแต่ไม่มีเวลาเข้ามาใช้บริการได้บ่อยและบางส่วนมีปัญหาด้านการเดินทางเนื่องจากอยู่ต่างจังหวัด รวมถึงการให้บริการในด้านต่างๆเช่น บุคลากร สถานที่ เครื่องมือมีจำนวนจำกัด ทำให้ในปีพ.ศ. 2561 ทางศูนย์ฯได้มีการวางแผนจัดเตรียมศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการให้บริการเป็นระบบทางไกลเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้รับบริการ ประกอบกับมีเหตุการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ทางศูนย์ฯได้มีการผลักดันนำโครงการนี้มาใช้กับผู้ป่วยบริการให้เร็วขึ้น

2. กรอบแนวคิดและการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (Root cause analysis)

- 2.1 กระแสงาน (Workflow) ซึ่งเป็นภาพรวมของกระบวนการทำงาน (Work Process) เอกสารแนบ 2.
- 2.2 สายธารแห่งคุณค่า (Value chain) ของกระบวนการทำงาน (Work Process) ตามแนวทาง SIPOC เอกสารแนบ 3.
- 2.3 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis) (แผนภูมิแก๊งปลา) เอกสารแนบ 4.

3. วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเป้าหมายของกระบวนการปรับปรุง

3.1 (วัตถุประสงค์ตัวชี้วัด (KPI) และเป้าหมาย (Target) ของตัวชี้วัด (Lagging Indicator))

วัตถุประสงค์หลัก

3.1.1 เพื่อประเมินอัตราการยอมรับภายใน 3 เดือน ภายหลังการเข้าร่วมโครงการในรูปแบบการให้บริการผ่านระบบทางไกล (Tele-CPAP education class) โดยมีเป้าหมายในการประเมินคือมีอัตราการใช้เครื่องมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อคืน หรือ 70 % ของจำนวนวันที่ใช้เครื่องทั้งหมด และมีค่าดัชนีการหยุดหายใจ ลดลงเหลือน้อยหรือเท่ากับ 5 ครั้งต่อชั่วโมง รวมถึงค่าสมรรถนะของหน้ากากที่อยู่บนเกณฑ์ยอมรับได้

วัตถุประสงค์

3.1.2 เพื่อลดการเดินทางเข้ารับบริการในโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น

3.1.3 เพื่อลดระยะเวลาในการเข้ารับบริการ

3.1.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจหลังได้รับการบริการโดยการนำระบบด้านเทคโนโลยีมาใช้และส่งข้อมูลทางไกล

3.1.5 เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษ

3.2 กระบวนการปรับปรุง / วิธีการแก้ไขปรับปรุง

3.2.1 สภาพการทำเงินเดิม : จำกัดการรับผู้ป่วยใหม่ได้ไม่เกิน 15 ราย/สัปดาห์

3.2.2 วิธีการแก้ไขปรับปรุง : เนื่องจากทางศูนย์ฯ มีกิจกรรมการให้บริการแก่ผู้ป่วยหลายรูปแบบ เช่น ตรวจการวัดคุณภาพการนอนหลับ (Polysomnography, MSLT, MWT, PAP NAP), ให้บริการผู้ป่วยที่มีภาวะหลับยาก INSOMNIA clinic, BSM clinic, บริการจำหน่ายเครื่องอัดอากาศแรงดันบวกและอุปกรณ์ใช้ร่วม ประกอบกับมีเจ้าหน้าที่ในปริมาณที่จำกัด ดังนั้นทำให้การให้บริการในโครงการ CPAP education class จะมีเฉพาะวันอังคารเท่านั้น ผู้ป่วยต้องเข้ามาใช้บริการที่ศูนย์ฯ โดยใช้เวลา 1-3 สัปดาห์ก่อนนำไปสู่การตัดสินใจใช้เครื่องในสัปดาห์ที่ 1 (เวลา 13:30-16:00 น.) ผู้ป่วยและญาติ (ถ้ามี) เข้ามาเพื่อรับฟังความรู้จากแพทย์และเจ้าหน้าที่โดยการทำกิจกรรมเน้นทำแบบเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดการร่วมแชร์ประสบการณ์เป็นเทคนิควิธีในการกระตุ้นให้ผู้ป่วยมีความสนใจใส่ใจในการรักษา การทำกิจกรรมจะทำในห้องสอนแสดงที่ทางศูนย์ฯ ได้จัดเตรียม หลังได้รับความรู้ผู้ป่วยจะได้รับเครื่องกลับไปใช้ที่บ้าน 1 สัปดาห์แล้วกลับมาที่ศูนย์ฯ อีกครั้งเพื่อทำการดาวน์โหลดข้อมูลการใช้เครื่องในสัปดาห์ที่ 2 และ 3 (เวลา 8:30-12:00 น.) เป็นการให้บริการพูดคุยแก้ไขปัญหในช่วงระหว่างทดลองใช้งานจะทำการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลเนื่องจากปัญหาของผู้ป่วยแต่ละรายไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดปัญหาการจำกัดการให้บริการ การคับคั่งของผู้ป่วยเนื่องจากกระบวนการดาวน์โหลดซึ่งมีมากกว่า 10 โปรแกรมต้องใช้เวลานานโดยประมาณ 5-30 นาที รวมถึงกระบวนการให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาก็ใช้เวลาประมาณ 10-20 นาทีต่อ 1 รายขึ้นอยู่กับความยากง่ายในปัญหาของผู้ป่วย การเข้ามาใช้บริการแต่ละครั้งของผู้ป่วยจะใช้เวลานาน 1-3 ชั่วโมง/ราย ทำให้ทางศูนย์ฯ ได้มีการพัฒนาระบบการให้บริการในรูปแบบทางไกลโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อเป็นทางเลือกและลดการเข้ามาในโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น รวมถึงเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวไม่เหนื่อยล้า

ภาพรูปแบบการให้บริการแบบในคลินิก (พ.ศ.2556-2562)

ภาพรูปแบบการให้บริการแบบทางไกล Tele (พ.ศ.2563-ปัจจุบัน)

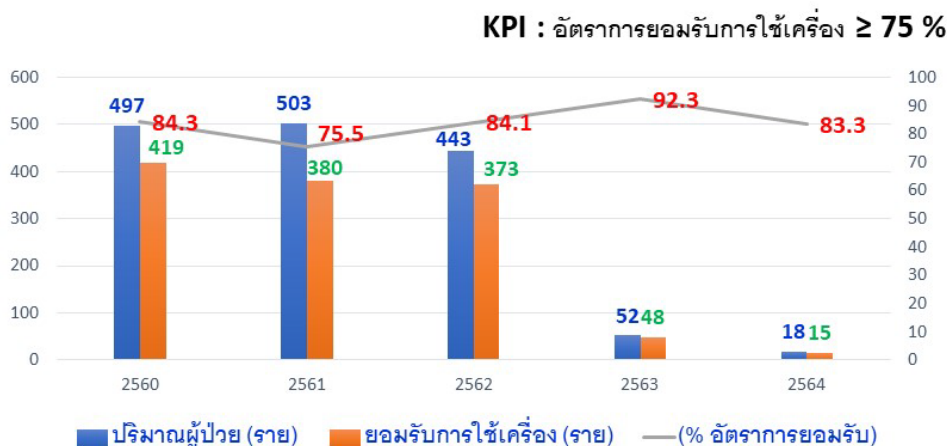

4. แผนการดำเนินกิจกรรม (ขั้นตอนการดำเนินการ) กรณาระบุช่วงเวลาที่ชัดเจน (Gantt's Chart) เอกสารแนบ 5.

5. ผลสำเร็จ/ผลดำเนินโครงการ (ในรูปแบบตารางหรือกราฟ)

ดัชนีชี้วัดอัตราการยอมรับการใช้เครื่องภายหลังเข้าร่วมโครงการฯ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ข้อ3) ในข้อที่ 3.1

CPAP education class

หมายเหตุ:

- เป้าหมายที่สามารถยอมรับให้ผู้ป่วยซื้อเครื่องได้คือ 1) ใช้เครื่องมากกว่า 4 ชม. คิดเป็นร้อยละ 70 ของการใช้ทั้งหมด 2) ดัชนีค่าการหยุดหายใจลดลงเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ครั้ง / ชม. 3) ค่าลมรั่วอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
- ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ทางศูนย์โรคการนอนหลับ ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการเป็นระบบทางไกล (Tele CPAP education class) อยู่ในกระบวนการเก็บข้อมูลวิจัย

ตัวชี้วัด	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ (ข้อ3) ในข้อที่	เป้าหมาย	ผลดำเนินการ (เดือน/ ปี)			
			ก่อน ดำเนินการ	หลัง		
				ครั้งที่1 2563	ครั้งที่2 มค-มี.ค 64	ครั้งที่3 เมย.64
จำนวนครั้งการเข้ามาติดต่อ ในช่วงระหว่างทดลองใช้เครื่อง	3.2	≤2 ครั้ง	3-4 ครั้ง	2	2	1-2
ระยะเวลาการเข้ารับบริการ	3.3	≤30 นาที	1-3 ชั่วโมง	30 นาที		
ความพึงพอใจในการให้บริการ	3.4	≥80%	91%	93%	95.5%	
ลดปริมาณการใช้กระดาษ	3.5	≤ 2 แผ่น	20 แผ่น	3 แผ่น		

6. ผลการปรับปรุง / ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น

6.1 ผู้ป่วยได้รับเครื่อง CPAP และการปรับตั้งค่าแรงดันอัตโนมัติอย่างถูกต้อง ไม่มีอุบัติเหตุ รับเครื่องผิดคน ตั้งค่าแรงดันผิดพลาด รวมถึงการติดเชื้อมีระบบการหายใจ

6.2 ได้จัดทำกระบวนการเตรียมความพร้อมของข้อมูลให้เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงขั้นตอนการเข้ามารับอุปกรณ์เรียนรู้วิธีการใช้งานเครื่องมือผ่านระบบทางไกล เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวค้นหาข้อมูลได้ง่าย

6.3 เป็นการให้บริการในรูปแบบใหม่ภายใต้มาตรฐานการดูแลสุขภาพอย่างเป็นองค์รวมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้ผู้ป่วยลดระยะการเดินทางเข้ามาใน ร.พ.โดยไม่จำเป็น / ลดระยะเวลาการเข้าใช้บริการไม่เกิน 30 นาที / ลดการใช้ทรัพยากรของคณะฯ รวมถึงสามารถนำงานมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นงานวิชาการ

6.4 ผู้ป่วยมีอัตราการยอมรับที่ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ได้รับความสะดวก รวดเร็วในการเข้ารับบริการ ลดปัญหาการคับคั่งในการให้บริการ จนผู้ป่วยมีความพึงพอใจ

6.5 ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงการให้บริการ โดยมีบริการภายใต้มาตรฐานเดียวกัน การให้บริการรวมถึงการตัดสินใจผู้ป่วยและญาติจะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง

6.6 การให้บริการใช้หลักยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการเพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงการให้บริการไม่เกิดการร้องเรียนในการให้บริการ

6.7 มีการติดตามประเมินผลการใช้เพื่อแก้ไขปัญหา รวมถึงติดตามประเมินผลหลังผู้ป่วยตัดสินใจซื้อเครื่องเพื่อให้ผู้ป่วยใช้งานเครื่องอย่างต่อเนื่องและได้รับประโยชน์ในการรักษาด้วยการใช้เครื่องได้มากที่สุด

7. การควบคุม / ติดตาม / ประเมินผล / การป้องกันปัญหาเกิดซ้ำ

มีการจัดทำมาตรฐานการให้บริการ (WI-SDSL-001) หลังจากมีการปรับปรุงกระบวนการแล้ว เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 รวมถึงจัดทำมาตรฐานการทำความสะอาดเชื้อของอุปกรณ์ต่างๆ ให้แก่บริษัทที่ให้บริการผู้ป่วยของ รพ. รวมถึงมีกระบวนการตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องก่อนส่งมอบให้ผู้ป่วยทุกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาด และมีการบันทึกข้อมูลปัญหาต่างๆ เพื่อเตรียมนำมาหาแนวทางการแก้ไขทุก 1 เดือน

8. การเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) คือ การร่วมกันทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบโดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของแพทย์ประจำศูนย์โรคการนอนหลับ

การพัฒนารูปแบบการให้บริการนี้เป็นการนำเอาองค์ความรู้จากสหสาขาวิชาชีพต่างๆ ประกอบไปด้วย แพทย์ นักตรวจการนอนหลับ นักจิตวิทยาคลินิก นักวิชาการคอมพิวเตอร์ มาร่วมมือพัฒนาระบบการให้บริการโดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ภายใต้ความขาดแคลนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้เกิดองค์ความรู้ในการให้บริการในรูปแบบใหม่ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงการให้บริการโดยที่ยังสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติไม่มีผลกระทบจากการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ว่างานเพื่อเข้ามาใช้บริการรวมถึงได้มีการนำระบบมาประยุกต์ใช้ได้ทันต่อสถานการณ์ระบาดของเชื้อ COVID-19 และการทำโครงการนี้ ยังเป็นที่สนใจของแพทย์จากสถาบันต่างๆ โดยได้รับเชิญให้นำโครงการนี้ไปนำเสนอในรูปแบบ Workshop ในงานประชุมวิชาการประจำปี 2564 ของสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ 29 พฤษภาคม 2564 ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา และจากการทำโครงการนี้ทำให้ทางศูนย์ฯ ได้มีการประสานงานกับงานเวชภัณฑ์ทางการแพทย์และการเงินเพื่อพัฒนาระบบการจัดจำหน่ายเครื่องโดยจัดทำเป็นรูปแบบทางไกลโดยได้เริ่มดำเนินการไปแล้วเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2564 เพื่อเป็นอีกทางเลือกในการให้บริการผ่านระบบทางไกลและลดปัญหาการเข้ามาในโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น

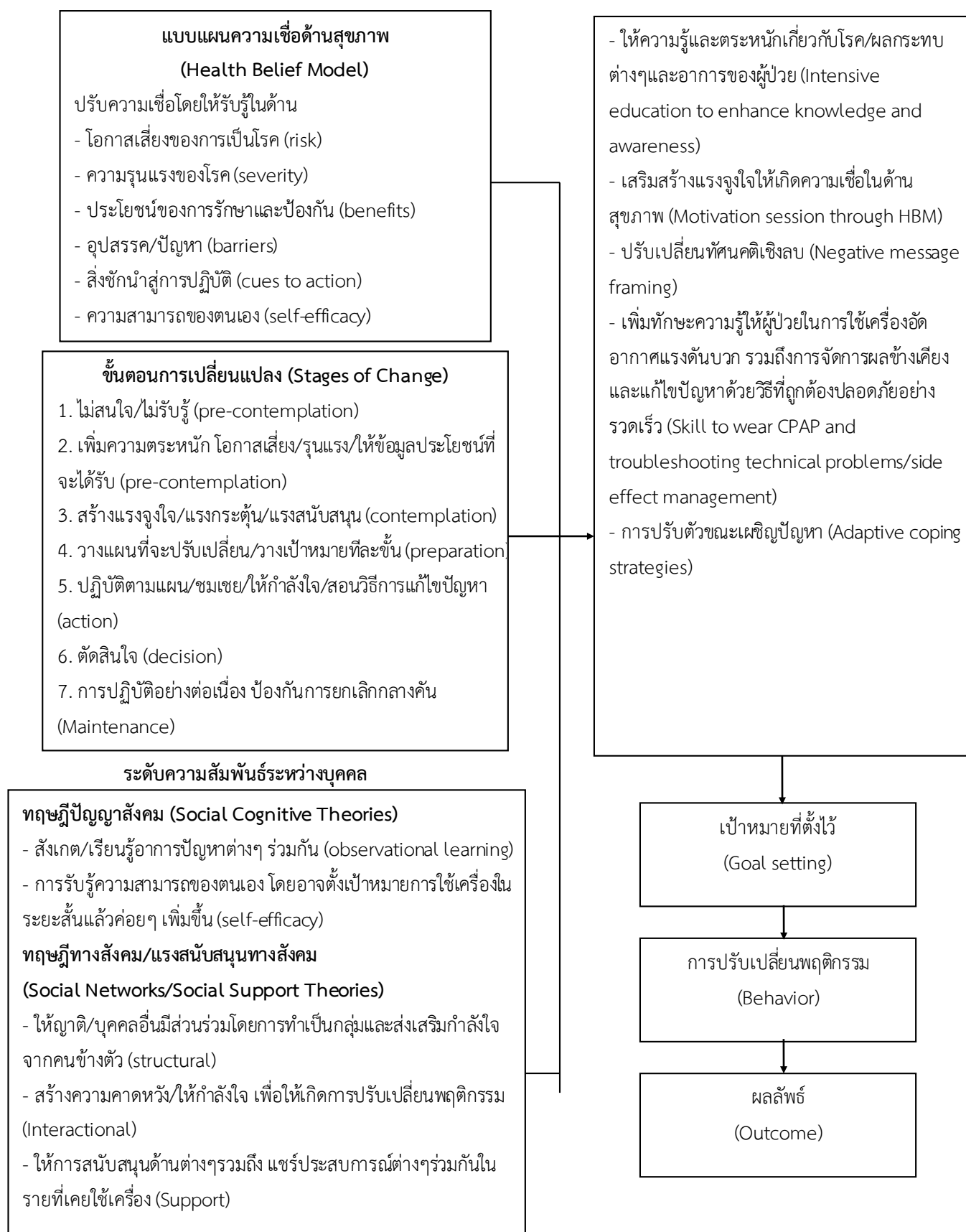
ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพบว่าส่วนใหญ่จะมีปัญหากับกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่คล่องในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี รวมถึงการเรียนรู้ที่ค่อนข้างช้าทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีญาติเพื่อมาช่วยเหลือพาลังให้ผู้ป่วยจากปัญหานี้ทางศูนย์ฯ จึงได้มีแนวทางในการจัดวิธีการให้บริการที่เหมาะสมกับผู้ป่วยกลุ่มนี้เพื่อลดปัญหา ส่วนในด้านของเจ้าหน้าที่ทางศูนย์ฯ ได้มีการวางแผนจัดทำ Work shop เพื่อแนะนำและพัฒนาทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มปฏิบัติงานจริง และปัญหาจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้ทางศูนย์ฯ ต้องระมัดระวังควบคุมการให้บริการโดยดูจากปริมาณการแพร่ระบาดเพื่อจำกัดการให้บริการเนื่องจากเครื่อง CPAP เกี่ยวข้องกับระบบการหายใจโดยตรงเพื่อป้องกันการเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อ ทั้งนี้ได้มีการจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อแนะนำวิธีการปฏิบัติตัวในการใช้เครื่องสำหรับผู้ที่มีภาวะเสี่ยงแล้ว

9. โครงการ / กิจกรรม / โอกาสพัฒนาในครั้งต่อไป

ปัจจุบันทางศูนย์ฯ กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “ศึกษาแบบสุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้ระบบเวชปฏิบัติทางไกลผ่านโปรแกรม การดูแลช่วงระหว่างการทดลองใช้เครื่องอัดอากาศแรงดันบวกของผู้ป่วยโรคหยุดหายใจขณะหลับ ศูนย์โรคการนอนหลับ โรงพยาบาลรามารักษ์” เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของโครงการนี้ และกำลังดำเนินการจัดทำคู่มือการให้บริการ CPAP clinic ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเผยแพร่ให้แก่เจ้าหน้าที่ได้รับทราบและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงได้มีการวางแผนติดตามการใช้งานหลังจากตัดสินใจซื้อ (Adherence rate) เพื่อนำข้อมูลปัญหาของกลุ่มที่ใช้งานน้อยมาพัฒนางานต่อไป

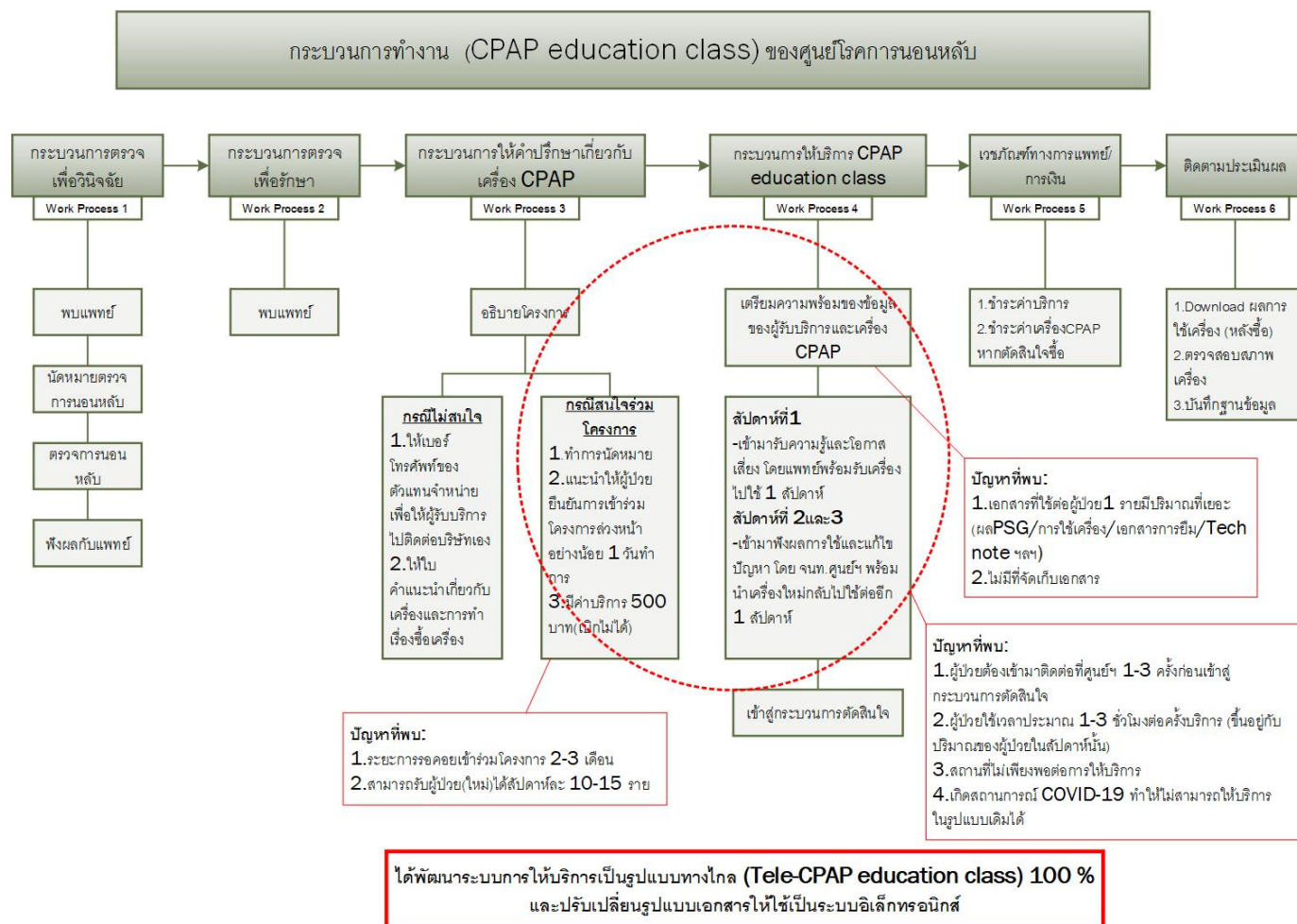
ระดับบุคคล

กลยุทธ์ กลวิธี

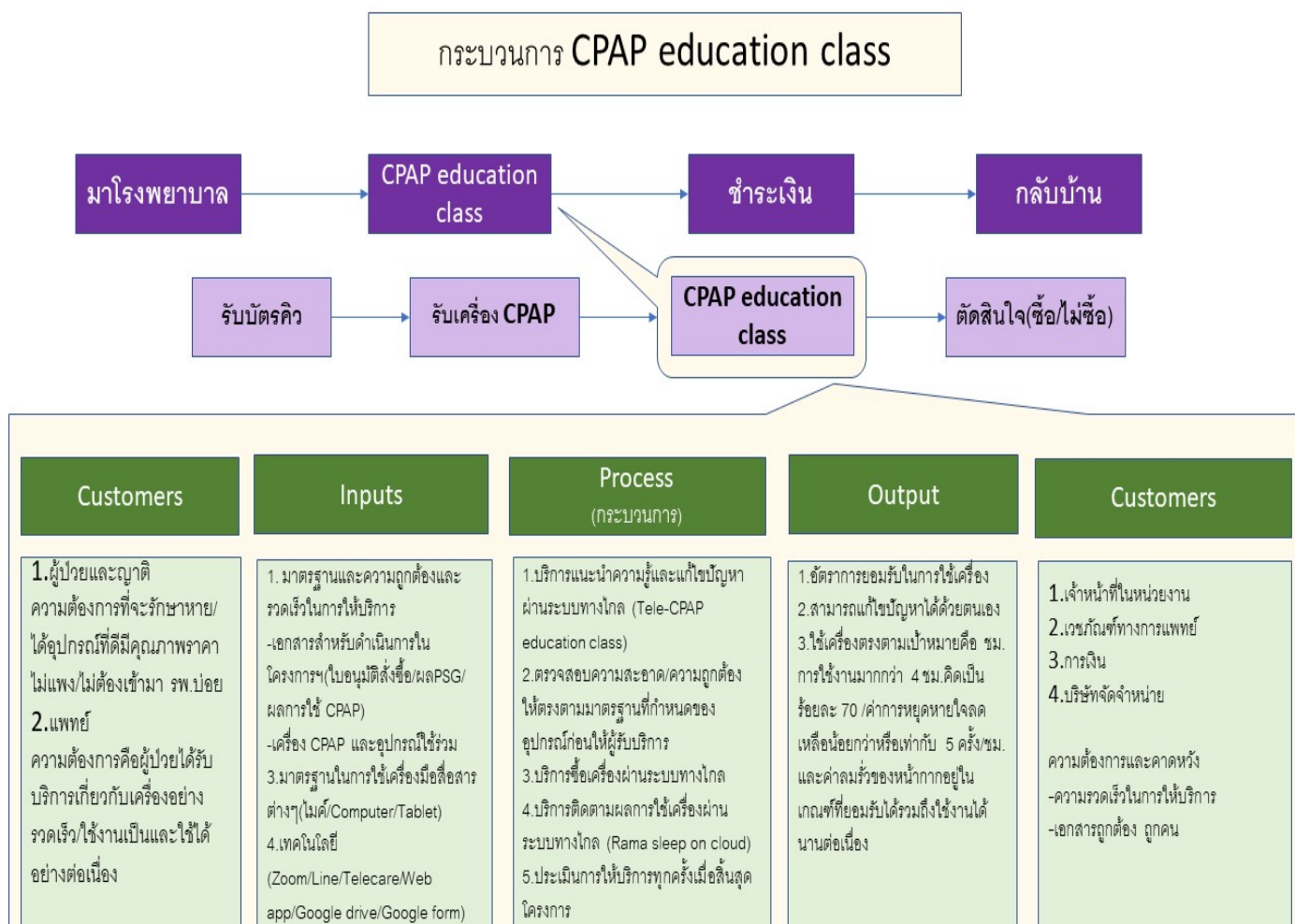
แผนภูมิที่ 1 แสดง Conceptual framework CPAP clinic โดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคและการสร้างเสริมแรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

กระแสนงาน (Workflow) ซึ่งเป็นภาพรวมของกระบวนการทำงาน (Work Process)

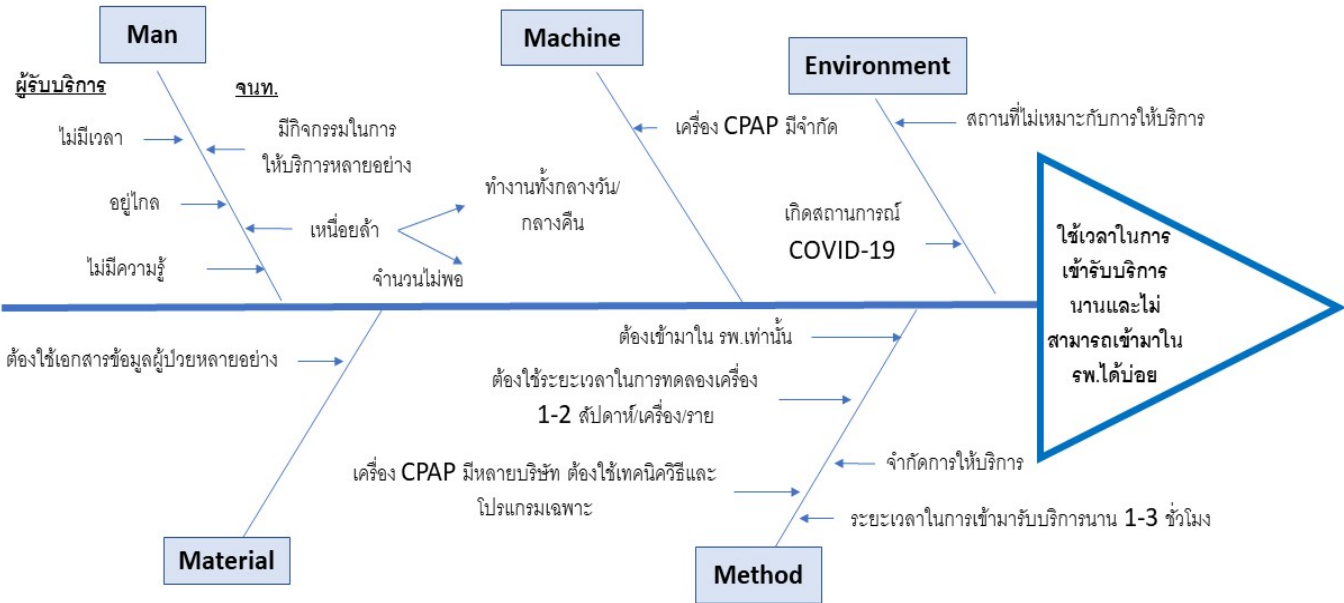

สายธารแห่งคุณค่า (Value chain) ของกระบวนการทำงาน (Work Process) ตามแนวทาง SIPOC

การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (Root Cause Analysis) (แผนภูมิแก๊งปลา)

แผนการดำเนินงานกิจกรรม (ขั้นตอนการดำเนินการ) กรณาระบุช่วงเวลาชัดเจน (Gantt's Chart)

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน/ปี)				ผู้รับผิดชอบ / บทบาท หน้าที่ของผู้รับผิดชอบ
	2561	2562	2563	2564	
1. วางแผนดำเนินการพูดคุยผลดำเนินการโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพื่อหาสาเหตุของปัญหา					ผศ.พญ.วิสาข์สิริ ตันตระกูล เจนจิรา เพ็งแจ่ม
2. เขียน Process การทำงานในรูปแบบทางไกล					เจนจิรา เพ็งแจ่ม
3. ประสานงานจัดหาและจัดทำวิดีโอ เกี่ยวกับเครื่อง CPAP ของบริษัทต่างๆ 10 บริษัท/แชร์ประสบการณ์ของผู้ป่วย/คำแนะนำการจัดวางอุปกรณ์ สื่อการสอนและคำแนะนำต่างๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์, Web application, ข้อปฏิบัติตัวในขณะที่ใช้เครื่อง, การดูแลทำความสะอาดอุปกรณ์, การใส่หน้ากากอย่างถูกวิธี					เจนจิรา เพ็งแจ่ม ปรีชา ศรีศักดิ์ดา ดวงกมล กล่อมกุล
4. จัดทำเอกสารให้บริการในรูปแบบเอกสารและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Google form)					เจนจิรา/ปรีชา
5. คัดเลือกเครื่อง CPAP ที่สามารถใช้ในการบริการแบบทางไกล					แพทย์และจนท.
6. ดำเนินการเขียน Ethic เพื่อเก็บข้อมูลในผู้ป่วยที่เข้าร่วมในโครงการฯ					เจนจิรา
7. วางแผน/จัดเตรียม/จัดหาสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับในการทำกิจกรรมบริการ (Zoom, Line, Web app, Google drive)					เจนจิรา/ภาณุวัฒน์/ปรีชา
8. นำเรื่องเข้าที่ประชุมหน่วยเพื่อให้ทราบวิธีการทำงาน					เจนจิรา
9. ทดลองใช้งานเพื่อดูปัญหา ก่อนปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง					เจนจิรา/ภาณุวัฒน์/ปรีชา
10. ดำเนินการทดลองกับผู้ป่วยเพื่อประเมินปัญหาในการให้บริการ					ผศ.วิสาข์สิริ/นพ.สม ประสงค์/เจนจิรา
11. ดำเนินการเขียน WI ส่งงานพัฒนาคุณภาพงาน SDMC					เจนจิรา
12. จัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับทราบการให้บริการ					เจนจิรา
13. เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ					เจนจิรา
14. จัดทำสื่อวิดีโอสอนโดยใช้โปรแกรม (OBS/Snagit) สำหรับแนะนำวิธีการทำงานและวิธีการใช้งานให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบ					เจนจิรา
15. รวบรวมข้อมูลเพื่อสรุปรายงานผลการดำเนินงาน					เจนจิรา
16. นำระบบ Telecare มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มช่องทางในการให้บริการ					เจนจิรา

←→ วางแผนงาน

← - - - - → ปฏิบัติจริง

เอกสารอ้างอิง

1. Somers VK, Dyken ME, Clary MP, Abboud FM. Sympathetic neural mechanisms in obstructive sleep apnea. *The Journal of clinical investigation*. 1995;96(4):1897-1904.
2. Kendzerska T, Mollaveya T, Gershon AS, Leung RS, Hawker G, Tomlinson G. Untreated obstructive sleep apnea and the risk for serious long-term adverse outcomes: a systematic review. *Sleep Med Rev*. 2014;18(1):49-59.
3. Marin JM, Carrizo SJ, Vicente E, Agusti AG. Long-term cardiovascular outcomes in men with obstructive sleep apnoea-hypopnoea with or without treatment with continuous positive airway pressure: an observational study. *Lancet (London, England)*. 2005;365(9464):1046-1053.
4. Sullivan CE, Issa FG, Berthon-Jones M, Eves L. Reversal of obstructive sleep apnoea by continuous positive airway pressure applied through the nares. *Lancet (London, England)*. 1981;1(8225):862-865.
5. Sawyer AM, Gooneratne NS, Marcus CL, Ofer D, Richards KC, Weaver TE. A systematic review of CPAP adherence across age groups: clinical and empiric insights for developing CPAP adherence interventions. *Sleep Med Rev*. 2011;15(6):343-356.
6. Weaver TE, Grunstein RR. Adherence to continuous positive airway pressure therapy: the challenge to effective treatment. *Proceedings of the American Thoracic Society*. 2008;5(2):173-178.
7. Weaver TE, Sawyer AM. Adherence to continuous positive airway pressure treatment for obstructive sleep apnoea: implications for future interventions. *The Indian journal of medical research*. 2010;131:245-258.
8. Engleman HM, Wild MR. Improving CPAP use by patients with the sleep apnoea/hypopnoea syndrome (SAHS). *Sleep Medicine Reviews*. 2003;7(1):81-99.
9. เจนจิรา เฟ็งแจ่ม, วิสาขศิริ ตันตระกูล, วรกต สุวรรณสถิตย์. ปัจจัยการทำนายการยอมรับเครื่องอัดอากาศแรงดันบวกชนิดต่อเนื่องของผู้ป่วยโรคหยุดหายใจขณะหลับ ภายหลังเข้าร่วมโครงการปรับความรู้และพฤติกรรม: Rama Med J. 2019;42(3):35-47.